

BILTEN

Štev. 3

Novo mesto,
Oktober 1960

V S E B I N A

Ob Tednu varnosti
Največja škoda - izgubiti človeka.
Ob mesecu tehnike in tednu varnosti
Kje je iskati prave vzroke traumatizmu
Z roko v roki za čimboljši uspeh v varstvu pri delu
Rezultati varnosti pri delu za I. polletje 1960
Naš uspeh - naš ponos
Nesmotrnost posebne prispevne stopnje v socialnem zavarovanju;
Priznanje delavcu
Prestopili smo prag
Kaj pričakujemo od vajenca
Bodimo budni!
Naš DS in UO
Športni dan "Pionirja"
Pozdrav mladim gradbincem
Nekaj za vsakogar
Urednikov kotiček.

Izdaja: Delavski svet SGP "Pionir" Novo mesto

Uredniški odbor: Ing. Čmak H., Ferjančič S., Filipčič M.,
Kočevar I., Osolnik J., Podrepšek J.,
Virc A.,

Glavni urednik: Hambroš Janez

Uredništvo in administracija: SGP "Pionir" - direkcija
Novo mesto p.p. 89

Naklada: 500 izvodov.

MISEL VODILJA :

VEDETI MORAJŠ TOVARIŠ, KI SE VSAK DAN
UKVARJAŠ S TEMI VPRAŠANJI, KO SAMO GLEDAŠ
IN VIDIŠ, DA BI TA IN ONA TOVARNA, ČE BI
BILA DOKONČANA, DALA JUTRI TAKŠNE REZULTATE,
DA BI BILO TAKOJ BOLJE; ČE GLEDAŠ NA TO,
DA BI BILO POTREBNO DODATI SAMO ŠE NEKAJ
MILIJONOV INVESTICIJ, KI BI DALE TOLIKO
IN TOLIKO VEČ PROIZVODOV, KADAR GLEDAŠ SAMO
TE REČI, POTEM PO MALEM ZBLEDI TISTO DRUGO -
- NAŠ ČLOVEK . GLEDAŠ TOVARNE, NE VI-
DIŠ PA ČLOVEKA .

Maršal Josip Broz - Tito

v Pulju, novembra 1956.

OB TEDNU VARNOSTI!
(od 16. - 23. X. 1960)

Večja skrb za varno delo pomeni večjo produktivnost, več ustvarjenega dohodka, to je izboljšanje življenjske ravni našega delovnega ljudstva!

Start v tem tednu - naj bo v resnici samo start - za borbo proti nesrečam pri delu, za borbo za človeka, za socializem! Tudi šolska mladina v predelih, kjer so bogato obrodila jabolka, ima svoj teden zbiranja jabolk za one šolske kuhinje, za one svoje sovrstnike, katerim je jabolko skoraj - luksus. Vsaj nekaterim. Ali jabolka so zrela v časovno kratko odmerjenem razdobju, zato je kampanjska akcija tega tedna zbiranje jabolk umestna in učinkovita.

Nesreče pri delu pa so trajna rak rana našega delovnega človeka, našega gospodarstva, našega standarda - skratka od I. do 31.XII. vsakega leta je usodni čas, ki težko bremeni srečo posameznikov. In le zato samo start v tednu varnosti, po zaključku tedna pa nenehno in vztrajno naprej po začrtani poti v tem tednu in iz tedna v teden, iz meseca v mesec, iz leta v leto - proučevati, spremljati in v primeru potrebe tudi vsklajevati delo na področju varnosti pri delu, da ne bi pri tem bilo ovirano prizadevanje poedincev in organov v podjetju in v družbi na sploh, ki se morajo ob vprašanjih proizvodnje in produktivnosti poklicno ukvarjati s problemi varnosti pri delu. Iskati je najboljše in nenehno najboljše metode dela v borbi proti nesrečam, proučevati stalno in vnašati nove izkušnje in usmerjati celotno prizadevanje v pravcu praktičnega ukrepanja za zniževanje nesreč pri delu. V tem cilju je stalna naloga vseh odgovornih oseb (od najvišjega predstavnika v podjetju do zadnjega delavca), da obravnavajo:

- občasne statistične podatke o nesrečah pri delu z vsemi značilnostmi, ki so v zvezi s tem vprašanjem,
- problematiko nesreč izven dela,
- vprašanje nesreč mladih delavcev,

- naloge skupnih propagandnih sredstev pri delu,
- vprašanje proizvodnje in nabava predmetov za zaščito dela itd. itd.

Inženirji, tehniki, delovodje, mojstri, predelavci, vsi delavci!

Bodite prepričani, da bo Vaše delo zasnovano v tem smislu, resnično v skladu s celotnim prizadevanjem družbe kot celote v pogledu skrbi za delovnega človeka! Naš industrijski tempo in s tem povezana in stalno pojačavana mehanizacija - vse to predstavlja vedno bolj in bolj pereče vprašanje, da se morate boriti stalno, vsako uro, od začetka dnevnega dela - do vrnitve med svoje, v svoje domove, z dela - s skrbjo za našega delavca!

Vsi bodite prepričani v enem, da ste povezani na tem področju dela in stalne skrbi s pomembnim delom naših organov delavskega upravljanja, ki so tudi na tem področju že mnogo storili ter dali za varstvo ljudi pri delu - tudi velika sredstva in da še nadalje stalno bde!

Uredništvo našega Biltena je prepričano, da bomo ob tako začrtanem in vztrajnem, stalnem delu predvsem našega strokovnega, tehničnega kadra - dosegali z dneva v dan vedno večjo varnosti pri delu, s čemer bo storjeno pomembno družbeno delo v korist poedincev, kakor za dvig proizvodnje in čuvanje družbenih sredstev - s tem pa za izboljšanje stanja nas samih!

Uredništvo

družba izgublja, ko ljudje darujejo življenja, ko se ustvarjajo novi invalidi dela. Izgubiti to iz vida je nehumano in neznano naši družbi.

Največja izguba je - izgubiti človeka, ali pa - onesposobiti ga, da bi opravljal svoje družbene in delovne funkcije. Le od tod rezultira tako materialna, ekonomska izguba, še bolj daleč od vsega zalaganja, ki jih varnost pri delu od nas imperativno zahteva.

Židanek Franc
predsednik DS

Ing. Čmak Henrik:

OB MESECU TEHNIKE IN TEDNU VARNOSTI !

Silni tehnični napredek, ki je zajel našo državo po letu 1945 pa do danes, je takšnega značaja, da se človek nehote sprašuje ali je to sploh mogoče in če je ta ustvaritev bila sploh možna s popreje tehnično zaostalo državo in naenkrat ta viden ogromen uspeh. Toda o tem napredku ne obstoja nobenega dvoma in najbolj črnogledi morajo samo kloniti in dati vso priznanje storjenemu, kar se vidno odraža v našem dnevnem gospodarstvu. Poglejmo samo do kakšne višine je v teh 15 letih prispela naša industrija, katera je širom naše Jugoslavije postavila nebroj manjših do ogromnih delovnih torišč.

Da se je industrija lahko tako razširila in da lahko sledi in izvršuje svojim nalogam, je k takemu stanju ogromno prispevala tudi naša, to je gradbena panoga, ki daje pravzaprav večji del vsem gospodarskim panogam naše države temeljne pogoje za pričetek svojih produktov in to kar je najbolj osnovano, objekte brez katerih se gotove dejavnosti sploh ne bi

mogle razvijati. V tem silnem napredku industrializacije, jasno tudi ni zaostal razvoj naših gradbincev in njih dejavnost. V naši državi so z našimi strokovnjaki in delovnimi rokami, nastali gradbeni objekti, ki jim pred leti ne bi nikdar zaupali rojstvo v naši državi. Poglejmo samo mogočne hale nekaterih industrijskih gigantov kot Tovarna aluminija v Kidričevem, železarski kombinat v Zenici, naše hidrocentrale na Jablanici, Dravskem področju in še druge, nadalje tovarno papirja in celuloze, ki jo je konkretno zgradilo naše podjetje v Videm-Krškem in še mnogo drugih objektov.

Prav ponosni pa so lahko gradbinci Jugoslavije na nekatere objekte Beograjskega velesejma, na katerem prednjači glavna velesejmska hala lupinaste konstrukcije pred katero imajo spoštovanje vsi najvidnejši inozemski strokovnjaki. V zvezi s tem ogromnim tehničnim napredkom na področju vseh gospodarskih panog, so Ljudska tehnika Slovenije, Zveza inženirjev in tehnikov Slovenije in Centralna tehniška knjižnica v Ljubljani sklenile, da priredijo letos prvi - mesec tehnike, ki bo trajal od 15.10. - 15.11.1960 in da bi se v tem mesecu razvijala široka programska akcija v vseh centrih Slovenije. V zveznem merilu pa je naša gradbena operativa za počastitev in kot prikaz veličine pomena konkretno gradbeništva, priredila v Beogradu ravno na prostoru, kjer so impozantni gradbeni spomeniki, prvi mednarodni sejem gradbeništva, ki je bil odprt v soboto dne 15.10.1960 in je trajal do 25.10.1960. Torej tudi gradbinci smo s to razstavo, ki je mednarodnega značaja, stopili na tisti prag, ki ga ta do sedaj bolj v ozadju zapažena gospodarska panoga zasluži. V okviru meseca tehnike pa je kot začetek programa nakazan in proglašen Teden varnosti, ki je trajal od 16.10.1960 do 23.10.1960 in ki je važen sestavni člen, današnje tehnizacije, avtomatizacije, itd., sploh.

V nadaljnem bi se dotaknil samo naše gradbene panoge in nakazal probleme in potrebe ne samo po Teden varnosti temveč po varnosti sploh. Poglejmo samo napredek mehanizacije, ki jo je

mogle razvijati. V tem silnem napredku industrializacije, jasno tudi ni zaostal razvoj naših gradbincev in njih dejavnost. V naši državi so z našimi strokovnjaki in delovnimi rokami, nastali gradbeni objekti, ki jim pred leti ne bi nikdar zaupali rojstvo v naši državi. Poglejmo samo mogočne hale nekaterih industrijskih gigantov kot Tovarna aluminija v Kidričevem, železarski kombinat v Zenici, naše hidrocentrale na Jablanici, Dravskem področju in še druge, nadalje tovarno papirja in celuloze, ki jo je konkretno zgradilo naše podjetje v Videm-Krškem in še mnogo drugih objektov.

Prav ponosni pa so lahko gradbinci Jugoslavije na nekatere objekte Beograjskega velesejma, na katerem prednjači glavna velesejmska hala lupinaste konstrukcije pred katero imajo spoštovanje vsi najvidnejši inozemski strokovnjaki. V zvezi s tem ogromnim tehničnim napredkom na področju vseh gospodarskih panog, so Ljudska tehnika Slovenije, Zveza inženirjev in tehnikov Slovenije in Centralna tehniška knjižnica v Ljubljani sklenile, da priredijo letos prvi - mesec tehnike, ki bo trajal od 15.10. - 15.11.1960 in da bi se v tem mesecu razvijala široka programska akcija v vseh centrih Slovenije. V zveznem merilu pa je naša gradbena operativa za počastitev in kot prikaz veličine pomena konkretno gradbeništva, priredila v Beogradu ravno na prostoru, kjer so impozantni gradbeni spomeniki, prvi mednarodni sejem gradbeništva, ki je bil odprt v soboto dne 15.10.1960 in je trajal do 25.10.1960. Torej tudi gradbinci smo s to razstavo, ki je mednarodnega značaja, stopili na tisti prag, ki ga ta do sedaj bolj v ozadju zapežena gospodarska panoga zasluži. V okviru meseca tehnike pa je kot začetek programa nakezan in proglašen Teden varnosti, ki je trajal od 16.10.1960 do 23.10.1960 in ki je važen sestavni člen, današnje tehnizacije, avtomatizacije, itd., spleh.

V nadaljnem bi se dotaknil samo naše gradbene panoge in nakezal probleme in potrebe ne samo po Teden varnosti temveč po varnosti spleh. Poglejmo samo napredek mehanizacije, ki jo je

doživelo gradbeništvo v zadnjih 10 letih. Na delovnih mestih, še več pa po svetovnih razstavah in taki razstavi, ki je bila sedaj v Beogradu, kot tudi iz literature, se seznanjamo s stroji, gradbeno opremo, o kateri skoraj lahko rečemo včasih niti slutili nismo. Vsa ta mehanizacija pa je plod nenehnih novih izumov in izboljšav na eni strani, na drugi strani pa je smoter ta, da se dela na gradbenem polju hitreje odvijajo, solidneje izdelajo in da nazadnje olajša delovnemu človeku razne operacije dela, ki so se pred temi iznajdbami vršile z vsem primitivizmom in največjo človeško muko. Predstavljajmo si samo, kako so se vršila razna gradbena dela v predvojni Jugoslaviji, ko so se, izvzemši nekaterih res večjih objektov, izvajala popolnoma fizično, to je manualno od začetka pa do zadnjega nadstropja stanovanjske hiše, oziroma do strešne konstrukcije posameznih objektov. Spomnite se, starejši gradbinci, kako so se izvrševala zemeljska dela, kako so se vršili horizontalni in vertikalni prenosi bremen in, da je praktično glavni material na velikih objektih dobesedno prenesel človek na svojih ramenih. Poglejmo samo danes strojna čuda, ki vršijo zemeljska dela, ki vršijo horizontalne in vertikalne prenose ter razne druge stroje, ki pomagajo gradbincem pri izpolnjevanju svojih vsakodnevnih nalog.

Toda vsa ta mehanizacija ima tudi neverjetno nevarne lastnosti za našega gradbinca, predvsem pa za naše neuke gradbince, ki jih letno kadrujemo in regrutiramo v naše nove vrste. Ravno to ogromno pritikanje in odhajanje nove delovne sile, pa ima za naše gradbince v dobi mehanizacije stalno nevarnost, katera ogroža delovnega človeka, ki je zaposlen ali direktno pri raznih takih strojih oziroma v območju istega. V tem pogledu je nujno, da se vršijo po vseh gradbiščih in deloviščih stalna in sistematična poučevanja z nazornim prikazovanjem vseh nevarnih mest in tolmačenjem posledic ob neupoštevanju vseh danih navodil, opozoril in tako dalje.

V Tednu varnosti naj bo ta skrb ter takšna predavanja posebno intenzivna z uporabo vsakega zato razpoložljivega kadra

in tehničnih ter slikovnih pripomočkov. Tudi v našem podjetju se je za ta teden zasnovala širša akcija s potrebnimi opozorilnimi letaki, ki bodo vse naše kvalificirane in nekvalificirane delavce ponovno opozarjali na posledice neupoštevanja danih in določenih varnostnih predpisov, neupoštevanja nošenja in uporabljanja varnostnih sredstev, ter neupoštevanja dajanja stalnih strokovnih tehničnih pravilnih navodil. Tehnične zaščitne mere se za vsa delovna mesta tudi v naši gradbeni panogi izboljšujejo iz leta v leto, pogledjmo samo, kaj je obstojalo pred leti od raznih osebnih zaščitnih sredstev ter varovalnih zaščitnih sredstev na objektih itd. Moramo priznati, da je na tem polju napravljen ogromen pozitiven korak, ki pa je zahteval od naše družbe in od nas vseh tudi precejšnje materialne in finančne dobrine, to pa, poudarjam, ponovno iz razloga, da se poveča varnost našega delavca na delovnih mestih, na drugi strani pa zmanjšajo vse neugode na absolutni minimum, ki je v naši želji v tem, da neugod sploh ne bi bilo.

Vsem članom našega kolektiva bi ob Tednu varnosti priporočil, da se tudi sam poglobi v problem varnosti pri delu, analizira morda neugode, ki se se pripelile na njegovem delovnem območju in jih na kraje tudi pogleda kje so njihni glavni vzroki. S tem mislim namreč nakazati važno ugotovitev, da tudi še tako zaščitena delovna mesta, še tako dobra zaščitna sredstva ne morejo obvarovati človeka pred eventualno neugodo, če človek sam ni s svojimi mislimi popolnoma pri delu, kar je pa glavni pogoj za dobro in plodno opravljanje naloženih naloge.

S.I. Ferjančič:

KJE JE ISKATI PRAVE VZROKE TRAUMATIZMU? x)

Problem zaštite proti traumatiizmu kot kulturo, je v središču interesiranja vsi odločujočih činiteljev v svetu na sploh, v zadnjem času pa tudi v naši ožji in tudi širši

x) trauma - ran, nesreča pri delu.

300 % za sama tri leta. Sicer moramo navesti ne preveč utešno opravičilo, ki obstoji v tem, da je število naših zaposlenih ljudi v periodu 1953 - 1955 znatno naraslo in da je največje število prišlo tega kadra iz vasi, brez posebnih predstav o industriji, gradbeništvu, prometu, transportu ali bilo kakšnem drugem organiziranem delu. Dalje je še dejstvo, da je naša država v tem času izredno mnogo napredovala v jačanju naše materialne baze, prav gotovo v mehanoopremljenosti in v izpopolnjevanju tehnoloških in proizvodnih procesov, a da nismo imeli odgovarjajoče strokovne delovne sile, kar je seveda moglo učinkovati na delovni traumatizem. Nespodbitno pa stoji (kar priznajmo!), da v tem času nismo vodili v odgovarjajočem sorazmerju skrb o izpopolnjevanju sistema zaščite kakor v pogledu praktične in psihološke priprave delavstva za njegovo smotrno uporabo.

Vseeno, primer tako ZDA in ostalih industrijsko razvitih držav, govori nam, da to ni samo naš propust in da postojijo še drugi činitelji, ki nam nakazujejo na pogoje za tako neugodno situacijo.

Na kratko bi rad opozoril, da je v svetu (predvsem v kapitalističnih državah!) dokaj izdelan sistem (Letcinerov sistem!), če tudi naj bi bil znanstven, stvar pa je v tem, da mora vsak delavec sprejeti v sebo zavesti, da za vsako morebitno nesrečo pri delu je kriv on sam in to pretežno radi svojih osebnih, subjektivnih problemov. Zašel bi verjetno

predaleč, na kratko pa vseeno lahko konstatiram, da je celo v ZDA tak za "lase privlečen" sistem pričel s časoma blede-
ti, kajti jasno je bilo v začetku delno, kasneje večjemu številu delavstva, da je tak "znanstven" sistem v bistvu pa le imel prvenstveno nalogo, da odklanja brigo delavcev od onih faktorjev, ki so v središču privatnih firm, v borbo za zaščito delavcev pri delu. Vsa sreča je za ameriške in druge delavce, da so celo mnogi kapitalisti uvideli, da jih uporaba tega Letcinerovega sistema ne more zavarovati tam, kjer je kapitalist najboljčutlivejši - pri denarju, ako ne

bodo resno prišli k reševanju vprašanj zaščite svojih delavcev pri delu.

V svetu danes prevladuje na splošno poleg tega že cit. sistema razsodnejši odnos do tako perečih vprašanj - do nesreč pri delu.

Resnično pravi znanstveniki (posebno Francozi z znanega zavoda za varnost pri delu v Parizu) so empiričnim potom prišli do znanstvenih ugotovitev, da je subjektivni faktor (osebna delavčeva krivda) v 85 %, medtem, ko na nezadostno zaščito odpade samo 3,7 %. Da se iz teh podatkov ne bi dobila pogrješna slika naj navedem, da je izkustvo praktikov potrdilo, da je relativno malo število nesreč pri delu (okoli 10 %), ki se morejo vклонiti z izpolnitvijo zunanje situacije, s postavitvijo zaščite in slično.

V glavnem so si danes tudi v svetu mnenja soglasna, da je vloga subjektivnega faktorja v glavnem od 60-90%, pa celo več %

Po mišljenju ameriškega sveta za standarde je samo 2 % vseh nesreč pri delu, katere treba pripisati "višji sili", to je treba jih smatrati kot take nesreče, katere se jih ne more, kljub vsem meram - preprečiti. Od ostalih 90 % nesreč po istem mišljenju se more gladko preprečiti - 50 %, a 48% bi se jih moglo prav tako preprečiti, če ne bi bilo STRAHOV od stroškov, ki nastopajo v zvezi z učinkovitim preventivnim ukrepanjem!

Za nalogo si zadajam sledeče: če opuščam trenutno po strani objektivne činitelje, da se obregnem na tako imenovane subjektivne činitelje, kateri so tako izredno številčni. Kateri so le-ti faktorji? Je li res samo ČLOVEK - DELAVEC, ali so to še nekatere druge okolnosti, ki vplivajo v tem pravcu, da delavec pretrpi poškodbo?

S par primeri nesreč pri delu iz svoje delovne prakse in posebno na podlagi lastnih analiz, naj usmerim iskanje primer-
nih vzrokov za nesreče pri delu v pravo, edino pravilno smer:

- 1/ Delavec F.K. je padel z odra velike hale v pločevinarni, pri katerem padcu je zadobil zelo težke poškodbe hrbtenice - je trajni invalid, nesposoben za vsako delo. Ta delavec se je kritičnega dne povzpel na oder, napravil par korakov po odru, a takoj za tem se je prekucnil na zemljo z deskami vred, na katerih je preje stal. Naknadno je bilo ugotovljeno, da so drugi delavci prejšnjega popoldneva (po izmeni na kateri je delal F.K.) koristili deske z odra in jih odbili od prečnih opor in da jih po uporabi nazaj niso zakovali. - Vzrok: Predelavec in mojster na izmeni, ki odgovarjata za svoje podrejene delavce in še posebej za varstvene ukrepe, pred začetkom dela nista pregledala delovnega odra, niti naročila bilo komu tak pregled!
- 2/ 18 - letni delavec Š.J. je hotel z dvigalom v žičarni spustiti zaboj z odklopljenim motorjem. Medtem, na prvi znak za konec izmene, je strojnik odvzel nepravo varovalko v prepričanju, da dvigalo nima komu več služiti. Delavec, ki za to ni znal, je poskušal, da vključi sam na nepravem mestu dvigalo in od udarca el. toka je takoj izdihnil svoje mlado življenje. - Vzrok: Malomarno dejanje strojnika (dobil je 3 leta zapora) in nezadostna nadzorna skrb nad mladim delavcem - sam brez nadzorstva na nepriemnem mestu.
- 3/ Delavca S.M. in A.K. sta samoiniciativno postavljala oder, a ker višina odra njima ni odgovarjala, je S.M. postavil na oder še neki zaboj (za orodje), drugi A.K. pa je našel še neki prazni sod, ga postavil na oder in preko soča in zaboja - še deska! V teku dela sta oba "pozabila" na kakih "trhlih nogah" sta, sod se je preobrnil in - konec: dva nesrečnika mrtva. In obratovodja, mojster ter še glavni inženir - so že odsedeli primerno zaporno kazen, ker niso preskrbeli delavcema potrebne pogoje dela in soliden - oder!!
- 4/ S.F. je šel počivati (za vedno!), na povsem neprimerno mesto, v veliko rotacijsko žarilno peč, ki je bila odre-

jena za remont, ker je iz plinskih vodov uhajal strupeni generatorski plin (ogljikov monoksid!)! Predpostavljeni predelavec M.N. je bil "preveč" dober in domač s podrejenimi delavci in je S.F. pustil, da je šel spati v navedeno peč. (nočni šiht - celi dan pa je S.F. krepko delal na svojem posestvu!).

Epilog: ko je bilo že prepozno so šli klicat tovariša, ki se ni in se ne bo nikdar več zbudil! In drugi del epiloga: M.N. je že "odsedel" 7 mesecev, podjetje pa plačuje vdovi S.F. mesečno odškodnino (pokojnino).

5/ Pa še en primer, zadnji opozorilni, pred vstopom v naše podjetje: Mojster G.J. je razdelil resnično dobre (povsem odgovarjajoče! - inozemske) zaščitne očala za vse svoje delavce v svoji livnici, a navkljub temu so posamezniki delali brez očal (baker 1200° C), a očala so imeli v svojih garderobnih omaricah - ob iznenadnem špricu liva pa je en delavec K.K. samo radi nenošenja očal izgubil oba očesa - 100 % invalidnosti!! Ali ni vzrok povsem na dlani! Iskati ga ni v mrtvi, če tudi vroči gmoti, pač pa v premali skrbi za izvajanje varstvenih ukrepov!

In ovo kako treba gledati na subjektivne faktorje! Jasno je, da sam padec delavcev, rušenje predmeta itd. morejo biti vzroki za poškodbe, ali vzroki kvalitativne nesreče pri delu niso oni (padec delavca ipd.), temveč dejanski vzroki so popolnoma drugi: neprimernost delavca, slab pod, oder, slab material, nepravilno zloženi material itd. - torej nekaj, kar se more in mora odkloniti preje in pravočasno.

Analiziranje nesreč pri delu pokazuje dnevno na niz faktorjev, ki prav tako spadajo v subjektivno območje (človek!) in katere mi v vsakodnevni praksi vedno in vedno srečujemo. Ti-le so n.pr. povečan ropot, slaba ali prejaka osvetljenost delovnega mesta, neprimerno barvanje zidov, strojev in naprav, slabi medosebni odnosi, nenavajenost na delovno okolje (sredino ljudi), nespretnost, osebni in socialni

problemi človeka itd. Do nesreč pri delu lahko pripeljejo tudi razna psihično in neurotična obolenja, uporaba alkohola (prevelika krcrajža!), slabo opravljeno kako osebno opravilo itd. itd.

V središču pozornosti mora biti stalna skrb za dobro funkcioniranje službe varstva ljudi pri delu, a to je stalna bogatitev z materialnimi sredstvi, njih pravilna uporaba in posebno, najskrbnejša kontrola njih pravilnosti. Na dalje: pravočasno odklanjanje vseh zapaženih pomanjkljivosti in vplivanje na delavstvo, da resno vzamejo nevarnost in nesreče pri delu, njih posledice za sebe, svojih družin in skupnost kot celoto, ter da se na najbolj discipliniran način pridržavajo predpisov o varstvu pri delu, kateri predpisi pa morajo biti pristopnivsem. Skrb o zaščiti ljudi pri delu in posebno varnost, kakor tudi varnost njegovih sodelavcev, kjer na to more vplivati, je potrebno, da je sestavni del njegovih proizvodnih nalog!

Le zakaj ne bi vstopil še nov element za nagrajevanje v delo in zakaj ne bi dobil domovinsko pravico - element meritve stopnje skrbi za varstvo ljudi v ekon. enoti in kvalitete zaščite, kakor tudi izpad poškodb v posamezni obračunski periodi? Vse to bi podkrepilo zainteresiranost za izboljšanje sistema zaščite pri delu pri nas tako pri vodilnih osebah, ki imajo odgovornost za kolektivno varstvo pri delu, kakor tudi vsakega posameznega delavca na posameznem delovnem mestu.

Vse k vsemu - ne pozabiti, da se vprašanje varstva ljudi pri delu postavlja pred nas kot kompleksen problem, ki se mora reševati v skladu z vsemi ostalimi proizvodnimi, socialnimi in psihološkimi činitelji, ki stavijsajo pogoje - v krajni liniji - za obči napredek nas vseh.

Z ROKO V ROKI ZA ČIMBOLJŠI USPEN V
VARSTVU PRI DELU

S pravico, da upravljajo delovni kolektivi gospodarno s svojimi podjetji, so bile istočasno prenešene tudi mnoge druge, zelo zahtevne naloge v zvezi z delovnimi in življenjskimi pogoji delavcev. Med ostalim, organi sanoupravljanja prevladajo na sebi obvezo, da regulirajo vprašanja o nagrajevanju, uporabo predpisov o delovnih odnosih, izvajanje mer o zaščiti življenja in zdravja delavcev, kakor na splošno, da se brigajo o izboljšanju pogojev dela in življenja. Na ta način so naša gospodarska podjetja postala osnovni činitelj v reševanju življenjskih vprašanj našega delovnega človeka, s tem pa tudi vseh vprašanj njegove zaščite na delovnem mestu.

Načela in minimalni normativi, katerih se mora pridržavati vsako podjetje, so postavljeni z zakonskimi predpisi, konkretna sredstva in mere v cilju izvajanja zaščite delavcev pri delu na splošno pa predpiše za sebe vsako podjetje. Na drugi strani pa daje garancije za pravilno izvršitev vseh teh predpisov (državnih in drugih, ki jih izda samo podjetje) služba inšpekcije dela kot kontrolna služba organa državne uprave za delo in delovne odnose.

Na ta način je izdelan sistem zaščite v naši domovini. In državni organi izdajajo predpise in vodijo politiko v oblasti zaščite dela, posebno preko izvajanja nadzora, a gospodarska podjetja izvajajo vse to samo v življenju. Poleg teh konkretnih činiteljev je seveda še mnogo drugih organov in organizacij (razni inštituti, akademije, zavodi za socialno zavarovanje, sindikati itd.), ki v vsaki stvari opredeljujejo predelane pogoje te dela in vse to pakirajo v eno resnično, da je vse to aktivnost pri njej. Vse to se široko znanostno obravnavajo, kar se vidi, iz česar v današnji dobi bomo dobili boljše rezultate. Vendar pa se kot najosnovnejše postavlja samo dejstvo, da v resnici uspešno rešujejo vprašanj zaščite dela že v svoji dejavnosti tako inšpekcije dela kot organi delovnih kolektivov.

moupravljanja odnosno odgovornih oseb v naših podjetjih. Čeprav z ene strani, organi inšpekcije dela imajo zelo široka pooblastila in morejo uporabiti ostre sankcije radi neupoštevanja predpisov zaščite pri delu, z druge strani, z obzirom na položaj in funkcijo naših gospodarskih podjetij v naših pogojih, oba ta dva činitelja sta napotena na najtesnejše sodelovanje.

Na izgled, morda, izgleda celo nepravilno, da organ, ki vrši kontrolo in predlaga kazni istočasno sodeluje s podjetjem, katerega kontrolira. Medtem, če se pa to vprašanje pravilno obrne in premisli, se vidi, da je tako solucijo navrgla tako sama doseđanja praksa, kakor tudi naš družbeno-politični gospodarski sistem. Prav za prav, že v času centraliziranega upravljanja in dirigiranega gospodarstva, ko je bil še kontrolni značaj inšpekcije dela še toliko bolj izražen, so že tedaj izkustva jasno pokazala, da se ta služba funkcionalno ne more omejiti samo na "policijske" mere, temveč, da resnično in uspešno izvajanje nalog in napredka zaščite pri delu - je primerna naloga inšpekcije dela, da vrši tudi vlogo strokovnega svetovalca, pomagača in inštruktorja naših podjetij.

Sama življenska praksa je pokazala pot in mere, ki jih je treba jemati radi zboljšanja delovnih pogojev! Naše sedanje zakonodavstvo je samo sankcioniralo, obdelalo in preciziralo materijo in stanje, čigar konture najdemo že jasno izražene v prvi fazi našega družbenega razvoja. Tako zakon o upravljanju po delo njih kolektivnih samih iz l. 1950 je prenesel težišče teh dejavnosti z državnih organov na gospodarska podjetja in jih postavil kot najosnovnejše celice za aktivnost in napredek zaščite in zboljšanje pogojev dela. Naš resnično socialistični zakon o delovnih razmerjih je поблиže predpisal osnovne obveze tako za podjetja kot za delavce same v pogledu zaščite same kakor tudi v pogledu formiranja posebne službe varnosti pri delu v gospodarskih podjetjih, a Zakon o inšpekciji dela, ki je v veljavi od letošnjega I. februarja,

spopolnjuje cel naš sistem osnovnega zakonodavstva o zaščiti pri delu.

Le če imamo družbeni razvoj pred seboj, nam postaja jasno - zakaj je z novim zakonom o inšpekciji dela dana inšpekciji dela vzporedna vloga zadzornega organa in sodelavca gospodarskega podjetja. To vse sedaj izhajajo iz samih nalogov te službe in značaja njenih funkcij, poleg nedvosmislenih odredb samega zakona. V njem je namreč izražena težnja, da se posli nadzora imajo izvajati čimbolj strokovno in kvalitetno. (kar na žalost v vsem dosedanja praksa ne potrjuje!). Predvideno je, pred vsem, da inšpektorji dela morajo imeti predpisano strokovno sposobnost in izpolnjevati morajo še druge, potrebne pogoje.

Poleg tega, organi inšpekcije dela morejo angažirati za inšpekcijske zadeve strokovnjake od zunaj, to je iz drugih sorodnih podjetij in ustanov, ki pri vršitvi nadzora imajo isto pooblastilo kot inšpektorji dela. Na zadnje, postoji tudi široka možnost koriščenja raznih strokovnih in znanstvenih ustanov za ekspertize, odnosno v to svrhu, se morejo imenovati stalni strokovnjaki in izvedenci.

Taka vzrast strokovnega nivoja inšpekcijskega nadzora se more v perspektivi posebno pozitivno odražati v prihod našim gospod. podjetjem. Kajti, če bodo pregledi naših podjetij na željeni višini, ako se zapazijo resnično vse pomanjkljivosti in izvršijo vse potrebne strokovne analize in ocene, tedaj bodo v nekem pogledu v resnici vse odločbe inšpektorja dela - kot okvirni program za sanacije v pogledu zaščite pri delu. Ko bi bila neposredna, a pozitivna posledica strokovne oспособitve službe inšpekcije dela v skladu z zakonskimi intencijami, kajti v veliki meri se more priznati, da je eden glavnih vzrokov za nedoseganje boljših rezultatov pri napredku zaščite pri delu - vprav v tem, da nedovoljno strokoven inšpektorski kader (in premalo številen) ni bil v stanju, da zapazi in pravilno oceni značaj pomanjkljivosti pri sred-

stvih dela, odnosno odredi prave mere za njihovo odklanjanje. Z drugimi besedami: z davanjem samo posameznih nalogov za odklanjanje teh ali onih pomanjkljivosti, ob nedovoljni kvalitetni analizi nevarnosti ali škodljivosti za življenje ali zdravje zaposlenih oseb se ni niti mogel dobiti postavljeni cilj - pristopanje k sistematični likvidaciji takih pojavov v celoti.

- sif -

Poštrak Janez:

D E Ž :

Vedno le dež
me zjutraj pozdravi,
že na vse zgodaj
mi žalost naznani.

In ves mili dan
bridko prenašam
vihar ta strašan
že srcu poznan!

A tu se globoko
rana pozna,
ponoči o njej
se mi sanja.

DOBRI REZULTATI, ALI ŠE NE TAKI, S KATERIMI
MOREMO BITI ZADOVOLJNI !

(Iz poročila o varnosti pri delu za prvo pol-
letje pred ES).

Za zasedanje DS, ki bo 18. okt. t.l. v okviru tedna varnosti razpravljajal o uspehih in neuspehih v izvajanju službe varnosti pri delu ob pokazateljih za prvo polletje letošnjega gospodarskega leta in proizvajalci - upravljalci bodo prav gotovo tudi to pot - kot vse doslej - tremo razpravljali in analizirali stanje, raziskovali vzroke pri uspehih in neuspehih, ob zaključku pa gotovo enotno soglašali potrebne ukrepe za še boljše stanje vnaprej, za katero zasedanje je predsednik DS povabil tudi predstavnik republiškega inšpektorata dela, tov. svetnika ing. L. Kavsa in isti je povabilo sprejel, je pripravljen izčrpen elaborat o doseženih uspehih doslej, analiza stanja z mnogimi statističnimi in ekonomskimi analizami pa bo nedvomno najboljša osnova za dokumentirane napotke - za bodoče preventivno delo, ki gre splošno samo v korist našega delovnega človeka našega kolektiva.

Prepričan sem pa, da ni odveč, če je tudi vsak član našega kolektiva seznanjen, vsaj z nekaterimi najvažnejšimi "postavkami", ki govore preveč očitno o ravni skrbi za človeka.

Pomnite tovariši!

PREVIDNOST NI SERRHOPEVNOST !

NEPREVIDNOST NI POGUM !

Sodelavci:

EDIMO ŠE POSREBNO NAD NAŠIMI INVAJENI DELA. KAJTI DOBRO VEMO, DA NE MOREMO ŠTARJE DELA, A DNEC T NAŠT DOMOVINI NI NIČESAR DRUGEGA KOT SOCIALIZEM !

Jože, Francelj in ostali!

ZAPOMNI SI GESLO STAREGA, IZKUŠENEGA DELAVCA:

Bolje je preprečiti (vnaprej nesrečo)

- kot zdraviti rane . . . .

Tesarji!

NE UPORABLJAJTE CIRKULARKE BREZ ZAŠČITNEGA
OKROVA ALI BREZ CEPILNEGA KLINA -

Te pomanjkljivosti so stalno vir
težkim nesrečam pri delu tesarja!

Tovariši delovodje!

NEZAVAROVANA ODPRTINA (JABEK!)

V PODU ITD. -

JE GOTOVO NESREČA PRI DELU VEČ-
KRAT Z SMRTJO !

Delavci:

ZARADI SLABEGA ODORDJA ODBITE
POŠKODOVANE ROKE !

ZATOREJ SKLADIŠČNIKI!

IZ SKLADIŠČA IZDAJAJTE SAMO DOBRO NASAJENO
ORODJE IN BREZ VSEH HIB !

Alkohol:

- 1/ SMRTNI SČRAŽNIK ZA DELAVCA PRED NASTOPOM
DELA IN ZA ČASA DELA !
- 2/ PRIMERNO V PROSTEM ČASU JE DELAVCU -
- ZDRAVILO !

OSNOVNI VARSTVENI POKAZATELJI ZA ČAS 1.I.-30.VI.1960

Tek. št.	Varstveni pokazatelji	N. mesto	Ljubljana	Videm-Krško	S k u p a j
1/	% ponesrečencev na 100 zaposl.	13.6	24	10	15.2
2/	Izgubljeni dnevi na 1 nesrečo	10.3	5.7!!!	24?	10.4 !
3/	Izdatki - a/podj. izplačila za hran.	153.750	131.488.	64.500	349.738
	- b. soc.z.	239.250	10.015	138.000	387.265
4/	Izpad narodnega dohodka radi nes.p.d.	1254.456	1050.700	646.380	2,951.536
5/	izplačila hranar. radi bol.	a/podjetje 1290.720	367.511	433.920	2,092.151
	b/soc.zav.	1882.280	117.129	899.405	2,898.814
6/	izpad narodnega dohodka radi bolezn.	10,661.280	4,017.150	4479.200	19,157.630
7/	ekonomski izračun vseh izdatkov radi nesreč in bolezn	15,628.661 din	5,198.162 din	6729.715 din	27,556.638 din

Iz gornjega pregleda jasno izhaja, da je izredno dobro stanje v gradbišču Ljubljana, ko je varstveni pok. po točki 2. izredno ugoden: 5,7, če ga primerjamo z republ. povprečjem za gradbeništvo, ki je 17,9! Po istem kriteriju je tudi splošno stanje v podjetju zelo ugodno; potrebno pa je pibiti izredno neugodno stanje v Videm-Krško - 24! torej globoko pod republ. povprečjem. Priznati pa treba za gradb. Videm-Krško, da je v primerjavi z lanskim letom stanje veliko boljše (lani je isti pokazatelj 29!) Za nepoučenega opazovalca treba dodati, da varnostni pokazatelj pod tek. št.1/ pove v primerjanju stanja varnosti prehalo ali nič, kajti izhaja iz pregleda povsem jasno, da v gradbišču Videm-Krško se ponesreči razmeroma malo ljudi, ali so vse nesreče težjega značaja, ker je povpreček na 1 nesrečo kar 24 dni - izgubljenih! Stanje drugod je povsem obratnega, ugodnejšega značaja.

Zneski, ki ponazarjajo dejansko ekonomsko izgubo, pa sami dovolj zgovorno govore svoje jezik... Torej v enem letu nam za zloglasni "črv" poje nič manj kot 55,113.076.- din. Pri tej vsoti pa se, drago sodelavec, zamisli še v to, da v tej svoti ni izračuna o bolečinah, skriti izgubi podjetja, itd., itd., ki jih sicer v svetu še kako plačujejo in izračunavajo!

Pa samo še podatek:

Nesreče pri delu po kvalifikacijah:

Nekvalificirani	45,3 %	Polkvalificirani	18,9 %
Kvalificirani	23,5 %	Vsi ostali	12,3 %
in še: ni faktorja v delovnem okolju	56,3 %		
ter osebni faktor delavca	74,6 %		

N A Š U S P E H - N A Š P O N O S !

govor direktorja na slavnostni seji Delavskega sveta.

Tovariši in tovarišice !

Ko po desetih letih delavskega samoupravljanja analiziramo sadove našega dela, moramo ugotoviti, da je bilo naše delo uspešno, čeprav smo se morali večkrat boriti s perečimi problemi gradbeništva.

V letu 1950, ko je prevzel naš prvi DS upravljanje podjetje v svoje roke, je bilo podjetje še šibko, slabo mehanoopremljeno, na naših gradiliščih, obratih in direkciji je bilo zaposlenih okrog 819 ljudi.

Podjetje je bilo bazenskega značaja saj je izvajalo dela na območju Dolenjske in Bele krajine.

Vrednost osnovnih sredstev je znašala 23,6 milijonov dinarjev. V sestavu podjetja so poleg gradilišč delovali še mehansko kovinski obrat, nizarska delavnica, žaga, pleskarska delavnica in avtopark.

V času od 1.1950, pa do danes se je podjetje močno razvilo, tako, da se je dvignil brutto produkt od 322 milijonov v letu 1950, na 2,094 milijonov v letu 1959 ali na 6,5 x, dejavnost CO se je dvignila od 48,2 milijona na 290,8 milijonov v letu 1959 ali za 6 x.

Ravno tako je narasla vrednost osnovnih sredstev od 23.6 milijonov na 210 milijonov v letu 1959 ali za 9 x.

Skupna vrednost brutto produkta v času od leta 1950 pa do leta 1959 znaša 11.183 milijonov dinarjev, sama dejavnost CO pa 1,510 milijonov dinarjev.

Od leta 1950 pa do danes je podjetje naredilo preko 332 objektov izredne važnosti za naše gospodarstvo. Naštel bi le nekaj najpomembnejših kot: Tovarna rotacijskega papirja

Videm - Krško, Železolitvarno v Ormožju, Tovarno pletenin v Metliki, Tovarno vezanih plošč v Straži, del avtoceste pri Ivančni gorici, mostove na avtocesti, javna skladišča v Zagrebu, kmetijske objekte na Kočevskem, stanovanjske objekte v Novem mestu, Ljubljani, Brežicah in Krškem, itd.

Da pa smo uspeli vsa ta dela pravečasno in solidno izvršiti je zasluga celotnega delovnega kolektiva posebnoučevalskih svetov, kateri so razumeli važnost nabave novih osnovnih sredstev in zato sprejeli sklope, da se je več kot 50 % sredstev iz čistega dohodka, katera ostanejo kolektivu, vložilo v sklade podjetja.

S pravilnim gospodarskim je podjetje iz lastnih sredstev in le delno iz posojil nabavilo nove stroje in prevozna sredstva tako, da se je koeficient namnoženosti podjetja dvignil v letošnjem letu od 0,08 na 0,09. V letošnjem letu se iz skladov podjetja in posojil nabavljeno za preko 80 milijonov dinarjev novih osnovnih sredstev.

Od leta 1950 je podjetje zgradilo 7 stanovanjskih hiš, uvedilo upravne prostore in restavracije, zgradilo nove mehanično delavnice, uvedilo tiskarsko, tesarsko, cementnirarsko in plaskarsko delavnice ter lope za stroje.

Posebna skrb pa je bila usmerjena na kreditni delovnik nasolij in prehrane po naših gradiliščih, ter za prevoz delavcev na delo in z dela.

V času 10 let se je pri podjetju šuščilo in vložilo pomožniške izpite 204 vajencev vseh strok. Le dva stroka je podjetje posvetilo tudi vzgoji ostalega kadra, saj smo povprečno letno štipendirali 15 študentov na srednjih strokovnih in višjih šolah. Samo v letu 1959 pa je podjetje vzdrževalo 115 vajencev in štipendistov.

Od leta 1957 se podjetje bavi s študijem in izvedbo tehnološkega kadra, skladiščenja in strojninstva preko zbirskih tečajev in seminarjev. preko tečajev po BEGIBSKIH METODI se je izučilo v letu 1959 11 študentov in 11 vajencev v 6 tehničnih zidanih a.

V letošnjem letu je formiran pri podjetju "Izobraževalni center", katerega namen je, da vskladi in prevzame v bodoče izobraževanje celotnega delovnega kolektiva.

Z izrednimi napori in splošnim razumevanjem se je pri podjetju ustalil dober strokovni kader, tako, da smo kos vsem postavljenim nalogam.

Danes, ko analiziramo prehojeno pot od leta 1950, se moramo spomniti vseh težav, zmag in uspehov, katere smo prebrodili in izbojevali v tem času. Kdo se ne bi spomnil požrtvovalnih delavcev in tehničnega kadra iz naših gradilišč in obratov, kateri so v času 10 let zgradili preko 832 večjih objektov v dežju, snegu, preko normalnega delovnega časa. Spomnimo se na hitrost gradnje objektov na avtocesti, Tovarne vezanih plošč v Straži, katera je bila zgrajena v času 6 mesecev in na še mnogo, mnogo drugih objektov, kateri so bili zgrajeni hitro, solidno in pred dogovorjenim rokom. Ali niso ti zgrajeni objekti ponos našega skromnega delovnega kolektiva?

In še in še bi lahko naštevali naše uspehe in zalaganje našega kolektiva v času teh desetih let, toda zavedamo se, da naš kolektiv in naše delavsko samoupravljanje čakajo v bodoče še nove in odgovornejše naloge, katere bomo morali hitro in pravilno reševati.

Danes, ob 10- obletnici delavskega samoupravljanja čestitam vsem upravljalcem in vsem članom vseh DS našega podjetja z željo, da bi se delavsko samoupravljanje pri našem podjetju še bolj utrdilo.

NAJ ŽIVI DELAVSKO SAMOUPRAVLJANJE V
SOCIALISTIČNI JUGOSLAVIJI !

NESMOTRNOST POSEBNE PRISPEVNE STOPNJE V
SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Lahko je sicer marsikateremu trditi, da je posebna prispevna stopnja v zdravstvenem zavarovanju načelno sprejemljiva in utemeljena, vendar pa mi v gospodarskih organizacijah lahko kot antitezo postavimo zopet novo trditev, da njena uporaba kaže na tolikšne pomanjkljivosti, pri tem pa še toliko skrajnej nepremostljivih težav za pravilno ureditev, da je vredno vsakemu razmišljati o tem, ali naj to posebno prispevna stopnjo v taki obliki kot doslej - podjetja sploh še plačujejo.

No, kdo ima prav?

Prvo, kaj je sploh posebna prispevna stopnja, katero plačujejo podjetja socialnemu zavodu na svojem področju? Zavodi za socialno zavarovanje odredjajo gosp. podjetjem posebno dodatno stopnjo soc. prispevkov z ozirom na prekoračenje odstotka za delo nesposobnih zavarovancev oziroma na višino izdatkov za zdravstveno zavarovanje. Torej dvoje meril iz republiškega povprečja! Osnovni namen zakonodajalca naj bi bil v tem, da bi ta posebna stopnja prispevka vplivala na uprave podjetij in na kolektive kot celote, da bi se le-ti borili za zmanjšanje izostankov z dela zaradi bolezni in nesreč pri delu in s tem za znižanje celotne stopnje prispevka za socialno zavarovanje.

V kolikor bi se še moglo akceptirati tako določanje posebnega prispevka z ozirom na boleznine, dosti težavnejše pa je zmerili za določanje tega prispevka z ozirom na nezgode pri delu.

Osnovno slabost ustanove posebne prispevne stopnje ni iskati v načelnosti, temveč le to, da bi se s tem določanjem moral, ki bi dovolj objektivno ravnjala odgovornost posameznih podjetij za večje trošenje skladov soc. zavarovanja. Na po-

večanje števila obolenj v kakem podjetju ne vpliva samo stanje v podjetju, temveč tudi pogoji, katerih urejanje je večkrat docela ali pa vsaj pretežno izven možnosti tistih, ki so dolžni plačevati povišano stopnjo v zdravstvenem zavarovanju (n.pr. val hripe, itd.) Zelo velikokrat je lahko ugotoviti, da imajo kolektivi, ki bi morali biti premirani za nizko število obolenj, za to le prav majhne zasluge (nove, moderne tovarne.). Znano je namreč, da starostna struktura zaposlenega osebja, zastarelost strojne opreme, število kroničnih bolnikov, splošni stanovanjski in drugi socialni pogoji (v graščbeništvu - oddaljenost zaposlenih od delovišč, prehrambeni pogoji itd.) bistveno vplivajo na število in značaj obolenj. Vsakemu mora biti jasno, da na vse te pogoje ne more vplivati vsako posamezno podjetje.

Razumljivo je torej izredno težko postaviti mejo, do katere lahko še objektivno kako podjetje koristi sklade zdravstvenega zavarovanja. Ob najrazličnejših pogojih dela v posameznih podjetjih postaja problem posebne prispevne stopnje še toliko kompliciranjši in določanje objektivnega kriterija za to stopnjo še toliko težavnejše.

Posebno dejstvo, da urejajo posebno stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje sami zavodi za socialno zavarovanje avtonomno in brez vpliva oziroma soodločanja organov oblasti, predvsem zborov proizvajalcev, pa nam pokaže še drugo plat zvona - prvi stimulativen instrument (katerega je imel v vidu zakonodajalec) se spreminja v bistvu zgolj v sredstvo za zbiranje dodatnih skladov zdravstvenega zavarovanja, ali še bolje v osnovno sredstvo za financiranje, namesto dodatnega, kot je bilo prvo sicer mišljeno. Stimulativni element te stopnje je postal bistveno destimulativni namig gospodar-
skim podjetjem. Vzpozbuda za napore kolektivov, za boljše delovne pogoje je skratka izginila. Razumljivo pa predvsem ni, da člani skupščin kot samoupravnih organov soc. zavarovanja, torej ljudje iz posameznih kolektivov niso kaj prida zastopali svojih osnovnih teženj tako svojega kolektiva kot osnovnih intencij zakonodajalca, ki jih je imel ob ustanovit-

vi tega dodatnega socialnega prispevka!

Ko stojimo pred razpravo o spremembah v sistemu finansiranja socialnega zavarovanja, je vsekakor vredno razmišljati ali naj posebna prispevna stopnja v zdravstvenem zavarovanju sploh še obstoji? Če pa obstoji, vsekakor ne - v tej obliki!

-b-č.

P R I Z N A N J E D E L A V C U !

V letošnjem letu poteka lo let, ko je bil izvoljen prvi Delavski svet podjetja SGP "PIONIR" NOVO MESTO. Izvoljen je bil na podlagi temeljnega Zakona o upravljanju podjetij po delovnih kolektivih, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina na svojem zasedanju 27. junija 1950.

Danes se nam zdi delavsko samoupravljanje nekoliko preprosto in samoumevno, toda tovariši, spomnimo se tudi težav, ki jih je bilo treba premagati, ča so bili doseženi uspehi, kateri so danes tu.

V letu 1950, ko je bil izvoljen za predsednika DS tov. Poglavec Karel, je štel DS 40 članov. Ti so prvi prevzeli v roke kolektivno upravljanje podjetja. Podjetje je takrat ime-
lo za 23.6 milijonov din osnovnih sredstev, njegov brutto produkt pa je znašal 322 milijonov dinarjev. S prevzemom podjetja v upravljanje, je DS prevzel na sebe tudi odgovornost za perspektivni razvoj podjetja. Za dosežene uspehe v lo letih se moramo zahvaliti članom DS-ov, ki so s pravilno politiko delitve dohodka in s pravilnim usmerjanjem proizvodnje dosegli, da imamo danes za 210 milijonov osnovnih sredstev in da znaša letni brutto produkt preko 2 milijarde dinarjev. Omenil bi samo nekaj težav s katerimi so se borili pri DS.

Iz zapisnikov sej je razvidno, da je bil prevozni park podjetja v skrajno slabem stanju. Podobno slabo stanje je bilo tudi pri strojnem parku. Strojnikov ni bilo ali pa so bili strokovno zelo slabi.

Delavski svet je moral v takem stanju prevzeti upravljanje podjetja in ga usmeriti v življenje na podlagi ekonomske računice.

S prevzemom podjetja v upravljanje po DS se je spremenil način razdelitve dohodka in formiranja skladov podjetja. Podjetje je dela prevzemalo samo iniciativno, ne več dirigirano, formiralo je cene na podlagi ponudbe in povpraševanja. Delavski sveti so odločali o delitvi dohodka na podlagi zakonitih predpisov. Postrila se je kontrola nad kvaliteto izvršenih del in procent oddajanja del po normah je narasla. V osnovi se je spremenila zainteresiranost delovnega kolektiva za ekonomske rezultate izvršenih del, to pa iz razloga, ker je delovni kolektiv bil udeležen pri ustvarjenem čistem dohodku.

V procesu prevzemanja čedalje večjih pravic je Delavski svet dobil tudi pooblastilo in odgovornost za urejanje odnosov med ljudmi v podjetju. Danes se ne more nihče od zunaj vmešavati v to, koga bomo sprejeli na delo ali odpustili, katera delovna mesta bodo zasedli posamezniki, itd. seveda pod pogojem, da sklepi niso v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih. Pri uveljavljanju teh pravic je bilo v preteklih 10 letih mnogo težav.

Tovariši! Preteklih 10 let je doba velikih uspehov tako v podjetju kot v celotni naši domovini. V tem času se je razvila zavest, da s podjetjem upravljamo sami in, da je od nas samih odvisen uspeh. Danes sami razpravljamo in odločamo o najvažnejših vprašanjih podjetja, danes tverimo vsi skupaj podjetje. Ali si sploh še lahko predstavljamo, da bi bil lastnik podjetja en sam človek, ki bi imel pravico samovoljno dolčati plačo, sprejeti ali odpustiti z dela ob kateremkoli času, kateregakoli človeka? To je bila preteklost.

Deseto obletnico DS praznujemo, ko smo že dosegli lepe uspehe. Vsako primerjanje med tistim kar smo imeli in delali pred delavskim samoupravljanjem in temu, kar smo dosegli v času delavskega samoupravljanja do danes kaže, da smo gospodarili pravilno. Pravilno smo razdeljevali dohodke podjetja, pravilno je, da smo nabavili stroje, da gremo v razvitku vzporedno z ostalimi gradbenimi podjetji v Sloveniji. Pravilno je bila vodena personalna politika, saj imamo dovolj dobrih kadrov. Posebno je bila uveljavljena skrb za človeka, za kar je bilo v preteklih letih nabavljenih za več 10 milijonov dinarjev zaščitnih sredstev. Po gradbenem imajo vsi delavci urejeno prehrano, skrbi se za kulturno razvedrilo, pravilno se vzgajajo novi kadri, gradi se samski dom. Zgrajenih je bilo oca 60 stanovanj za naše delovne ljudi. Ne bi našteval nadaljne uspehe saj jih poznamo in vidimo, ker smo skupno delali zanje.

Tovariši! Danes stojimo na pragu nadaljnjega razvoja delavskega samoupravljanja, stojimo na pragu prevzema novih tehnolog. V celotnem gospodarstvu in tudi pri našem podjetju se uveljavlja ena izmed osnovnih gesel delavskega razreda; delitev dohodka vsakemu po njegovem delu. V sistemu delavskega samoupravljanja bo napravljen velik napredek z uvabo ekonomskih enot in obratnih delavskih svetov. S tem bo upravljanje podjetja še bolj približno človeškemu številu ljudi, po drugi strani pa bo delitev dohodka mnogo bolj pravična ter s tem zagotovljena nadaljnja uspehi podjetja, kar bo vsak posameznik zanje mnogo bolj zainteresiran kot doslej. Naloga nas vseh je, da bomo izdelali tako organizacijsko obliko, ki bo res prinesla uspeh, ki ga pričakujemo.

Nenehno moramo delati in si prizadevati vsi skupaj za napredek podjetja in s tem tudi zanje goste potrebe. V delu za razvoj podjetja se ne smemo oddaljati. Tudi moramo, kot sem že omenil vzporedno z ostalimi gradbenimi podjetji, ki v nasprotnem primeru bi vsi dosegli uspehi naogibne pre-

padli.

Zavedajmo se, da so uspehi odvisni od nas samih, iz napak pa se moramo učiti, da bomo v prihodnje boljše gospodarili.

Tovariši in tovarišice!

Ob 10-letnici delavskega samoupravljanja v našem podjetju Vam vsem skupaj iskreno čestitam. Želim, da bi to obletnico čim lepše praznovali in v bodoče dosegli večje uspehe.

Pot, ki smo jo prehodili je bila pravilna in naj bo spodbudna za nadaljne zmage.

Židánek Franc

predsednik DS

Derganc Ivan:

PRESTOPILI SMO PRAG !

Morda se komu zdi naslov na prvi pogled malo čuden, ali v mislih imam 1. julij 1960, dan, s katerim smo začeli pri našem podjetju uvajati novo tarifno politiko z ustanovitvijo ekonomskih edinic ali enot.

O ekonomskih edinicah se pri nas na splošno veliko govori in piše. Procej se je razpravljalo na zadnji seji Delavskega sveta, tam je bila dana že kar jasna oblika ekonomske edinice.

Iz medsebojnih razgovorov se vidi, da nekateri naši delavci ne vedo, da pri nas obstojajo ekonomske edinice. Zakaj obstojajo in kakšen je njihov namen, ter kakšne so dobre lastnosti ekonomske edinice, o tem pa večina naših delavcev prav

malo ve, ali pa nimajo o tem niti pojma. Čeprav je ta pojem življenjsko važen za obstoj in delo naših ekonomskih enitic, se z njim naši delavci vse premalo ukvarjajo.

V prvih poveojnih letih, ko smo imeli urno plačo, se je efekt dela stimuliral z medsebojnim tekmovanjem med skupinami. Nato so prišle norme in z njimi razni normiranci po deloviščih. Vse to je imelo dobre pa tudi slabe strani. Delavci niso imeli pravega zaupanja v to, kajti norme so se krčile in raztegovale kot harmonika.

Ko pa smo dobili cenik del, v katerem so fiksirane cene za vsa akordirana dela, in ki velja enako za vsa gradilišča in delovišča pri našem podjetju, se je mnogo popravilo. Cene akordiranih del so se ustalile, in se ne menjajo kot včasih in tuči vsak tehnik ne obračunava po svoje. Ob mesečnem obračunu se lahko vsak delavec (seveda, če se zato zanima) informira z pomočjo cenika del, kako mu je tehnik na delovišču delo obračunal. Tehnik pa mu je dolžan razložiti uspeh. Pred začetkom dela, pa tehnik lahko pove koliko ima skupina ali brigada časovno in finančno od m² ali m³.

Sad vsega tega je bil ta, da se je med delavce vrnilo zaupanje v obračunavanje. Rečke so še opazke, češ da tehnik naredi po svoje, kar je bilo prej večkrat slišati. Dvignila se je zavest in volja do dela, znatno se je dvignila storilnost, z njo pa tudi prejemki posameznika.

Kakor je imelo vse to dobro, je na žalost pokazalo tudi slabo stran. Vsak je strmel za večjo storilnostjo, čim večjim efektom, ker od tega so odvisni tudi prejemki. Pozabljalo pa se je na pažnjo in štednjo materiala. Mislilo se je samo, da se čim več napravi, koliko bo to stalo, je izmed fizičnih delavcev le malokdo pomislil.

Sedaj, s formiranjem ekonomskih enitic, pa je zelo važno, da bo vsak počinec mislil tudi na to, ker bo prihranek in štednja materiala, ravno tako vplivala na uspeh ekonomske enice, kot efekt dela.

Tega bi se moral dobro zavedati sleherni član našega kolektiva. To zavest pa je treba dajati z vzgojnim in strokovnim delom, da bo vsak čutil in živel s podjetjem. Ko bi vsak gledal na podjetje, kot na skledo iz katere se hrani in živi, bi bilo veliko boljše, in prej ko slej bo moral vsak priti do tega spoznanja.

Koristno bi bilo, če bi uprava podjetja izdala brošuro v kateri bi obširno in razumljivo bile objasnjene osnovne teze ekonomske edinice. Tukaj lahko pokaže svoje delo tudi izobraževalno središče, ki obstoja pri nas. Poleg tega bi se o tem lahko kaj več govorilo po naših deloviščih. Posebno za novočdošle delavce je to še bolj potrebno pojasniti, da z malomarnim odnosom do orodja in materiala napravi sebi, kakor podjetju veliko škodo. Če se bo vsak tega zavedal, bo marsikaj prihranjenega, kar bo v korist poedincu, podjetju in skupnosti. Treba je le prav pristopiti k delu in uspeh bo zagotovljen. Naš delavec je voljan oprijeti se novih metod dela, če le vidi, da je to njemu v dobro.

Anton Gazvoča:

KAJ PRIČAKUJEMO OD VAJENCA

V vseh vejah našega gospodarstva se daje poseben pomen naraščanju. To je tudi razumljivo in povsem logično. Saj bi v nasprotnem primeru nastal zastoj in pozneje celo nepopravljiva škoda. Tega se zavedajo naši gospodarstveniki v celoti, žal pa se tega ne zavedajo vsi, ki bi lahko direktno ali pa indirektno vplivali na to, da bi se vprašanje naraščanja prečvsem v obrtništvu še bolj krepilo.

V Domu sindikatov v Ljubljani (bivša Delavska zbornica) najdemo v arhivu zapiske iz katerih je razvidno, da je bilo no-

šteto primerov, ko je bil vajenec prvo leto "učenja" le pastir na deželi, v mestih pa pestunja, hišna pomočnica in za kurirja. Drugo leto je "napredoval" do "večjega" delavca, če je medtem prišel novi, kot žrtev za pripravo novega poklica. Takratni predpisi, ki so sicer obstojali, so ščitili vajenca pred izkoriščavanjem mojstra, toda to je bilo le na papirju. Po takrat veljavnih predpisih, bi vajenec ne smel opravljati dela, ki ni v stroko spadajoče. Mojster bi moral za vajenca plačevati socialno zavarovanje in t.đ. Praksa pa je bila, da je moral rečitelj vajenca mojstru vnaprej povrniti prispevek za socialno zavarovanje. To, da bi delal le v stroko spadajoče delo, se pa menda ni nikjer izvajalo. Socialistični sistem družbe kakršen je pri nas, je enkrat za vselej odpravil tako izkoriščavanje in ne samo z zakonom, temveč z budnostjo vseh dobromislečnih državljanov zaščitil vajenca pred morebitno samovoljo in izkoriščevanjem. Tega pa bi se morali zavedati predvsem vajenci sami. Danes imajo pri nas vajenci zavidljivo velike ugodnosti. Zato bi bilo prav, da bi se jih seznanilo z zapostavljanjem, ki so ga imeli današnji mojstri in današnji njihovi nadrejeni, ali da se bolj pravilno izrazim učitelji. V večjih kolektivih, kakor je naše podjetje in še nekatera druga so vajenci še posebej zaščiteni. Pri privatnih mojstrih, se še najde kdo, ki tvega kršiti predpise, kar pa se običajno kruto maščuje v škodo mojstra in korist vajenca.

Zdaj pa pogledjmo še drugo plat tega vprašanja. Vajenec velikokrat nepravilno pojmuje enakopravnost, samoupravljanje, ter odnos "nadrejeno - podrejeni". Napačno je pod izrazom "tovariš", ki sicer zveni kot enakovrednost vseh v isti stroki, delavnici, ali gradbišču zaposlenih tolmačiti dosledno tako. Mojster se trudi, da bi imel njegov (njemu dan v uk) vajenec čimveč uspeha, ker je to tuči uspeh, če že ne ponos mojstra samega. Zato bi moral vajenec imeti do nadrejenega spoštovanje in se zavedati, da je odvisen uspeh le od tega, kakšen bo sam napram predpostavljjenemu in, da se prav mojster, ki

trudi, da bo enkrat iz današnjega vajenca tudi mojster, ki bo vreden tega imena. To pa ne velja samo za čas med delom, temveč tudi izven delavnice odnosno delovišča. V oceno bi se moralo naznačiti tudi pod posebno rubriko: "vedenje v službi in izven nje", mnenje mojstra, ki pride v stik z vajencem tudi po delovnem času.

Od vajencov upravičeno pričakujemo, da bodo prevzeli vodstva delavnih mest na katerih se danes učijo in da bodo ponos tako sedanjim nadrejenim, kakor celotni družbi, ki veliko žrtvuje zato, da bo vodstvo vedno v rokah ljudi, ki so vredni tega zaupanja.

Ž.F.:

B O D I M O B U D N I !

Pred novomeškim okrožnim sodiščem je bil ... ti skupini naših delavcev in uslužbencev. Vsi vemo, da se zakrivili kazniva dejanja, kraje, ponoverbe in slično. Verjetno je kdo izmed nas že prej vedel, da ti ljudje ne delajo vse po predpisih, vendar pa je molčal, ker se ni hotel zameriti temu ali onemu. Morda kdo še ve za kakšne podobne primere, a o njih ne želi govoriti ?!

Podjetje je last nas vseh. Z njim upravljamo mi. Vsi v njem delamo in kar ima podjetje, smo mi vsi zaslužili. Vse to je naše delo, naša last, prav zato z njim lahko razpolagamo mi vsi.

Žal, pa se najdejo ljudje, ki bi radi na račun posameznika ali skupnosti hitro obogateli. Njim ni do tega, da bi bilo približno vsi državljanom enako dobro, da bi vsi skupaj, se pravi prebivalci vse države, približno enako hitro, a pošteno obogateli.

Če krade delavec delavcu je grdo. On je delal, da je nekaj prislužil. Morda je zbiral prihranke skupaj tudi 10 in več let, pa se najde nekdo in mu jih v nekaj trenutkih zmakne. Je to lepo?

Podobno je v podjetju. Kolektiv si ustvarja sredstva leta in leta. Saj veste sami, da naša podjetja po vojni niso imela sredstev. Rastla so in se razvijala s prizadevanjem, z žulji delavcev. Leta in leta pridnega dela in precej žuljev je bilo treba, da se je nakupilo v začetku orodje, kasneje stroje in so si uredili prostore, izboljšali pogoje dela itd. Podjetja so počasi rastla, se izpopolnjevala in izboljševala. Hkrati, z izboljševanjem stanja podjetij pa se je dvigal počasi tudi življenjski standard delavcem in nam vsem skupaj. Vsi smo bili s takim dviganjem standarda zadovoljni, čeprav bi tudi res, da je tudi kdo, večjih samo iz navade, malo pogodrnjal. Niti na misel pa nam ni prišlo, da bi nekako postrani, na nepošten način obogateli.

Vendar pa se v kolektivnih najdejo tatovi, ki hočejo živeti na račun drugih. Kolektiv ustvarja - oni kradejo. Skupna sredstva prodajajo zase. Kradejo nam vsem, ki ustvarjamo, ki delamo. Zaradi njih bomo morali spet trdo delati, da bomo pridobili tisto, kar bi že imeli, če ne bi bilo med nami nepoštenih.

Oni ne kradejo javno, ampak zelo previdno. Vedo namreč, da premoženje podjetja čiva ves kolektiv. Vendar ves kolektiv, vsi zaposleni, še nismo dovolj budni, saj imamo primere krajev prav v našem podjetju. V bodoče budimo še bolj previdni, saj čuvamo naše, svoje premoženje, premoženje, ki smo ga ustvarjali leta in leta, v katerega je vloženo precej truda nas vseh. Prijavimo pristojnim v podjetju vse, kar diši po nepoštenosti.

Res nam gre več jih v življenju bolj težko. Žalosten si, ko si ne moreš priveržiti vsega kar si želiš. Vendar vedi, da vse na svetu počasi lahko dobiš in prislužiš, izgubljenega

Če kráde delavce delavcu je grdo. On je delal, da je nekaj prislužil. Morde je zbiral prihranke skupaj tudi 10 in več let, pa se najde nekdo in mu jih v nekaj trenutkih zmakne. Je to lepo?

Podobno je v podjetju. Kolektiv si ustvarja sredstva leta in leta. Saj veste sami, da naša podjetja po vojni niso imela sredstev. Rastla so in se razvijala s prizadevanjem, z žulji delavcev. Leta in leta pridnega dela in precej žuljev je bilo treba, da se je nakupilo v začetku orodje, kasneje stroje in so si uredili prestore, izboljšali pogoje dela itd. Podjetja so počasi rastla, se izpopolnjevala in izboljševala. Hkrati, z izboljševanjem stanja podjetij pa se je dvigal počasi tudi življenjski standard delavcem in nam vsem skupaj. Vsi smo bili s takim dviganjem standarda zadovoljni, čeprav bo tudi res, da je tudi kdo, včasih samo iz navade, malo pogodrnjal. Niti na misel pa nam ni prišlo, da bi nekako postrani, na nepošten način obogateli.

Vendar pa se v kolektivnih najdejo tatovi, ki hočejo živeti na račun drugih. Kolektiv ustvarja - oni krađejo. Skupna sredstva prodajajo zase. Krađejo nam vsem, ki ustvarjamo, ki delamo. Zaradi njih bomo morali spet trdo delati, da bomo pridobili tisto, kar bi že imeli, če ne bi bilo med nami nepoštenih.

Oni ne krađejo javno, ampak zelo previdno. Vedo namreč, da premoženje podjetja čiva ves kolektiv. Vendar ves kolektiv, vsi zaposleni, še nismo čistoj bučni, saj imamo primere krajev prav v našem podjetju. V bodočo budino še bolj previdni, saj čuvamo n.š., svoje premoženje, premoženje, ki smo ga ustvarjali leta in leta, v katerega je vloženo precej truda nas vseh. Prijavimo pristojnim v podjetju vse, kar diši po nepoštenosti.

Res nam gre več sih v življenju bolj težko. Žalosten si, ko si ne moreš privedčiti vsega kar si želiš. Vendar vedi, da vse na svetu počasi lahko dobiš in prislužiš, izgubljenega

dobrega imena, izgubljene zavesti, da si pošten, pa ti ne more nihče vrniti. Če si pošten, pa čeprav ti gre težko si vseeno vesel in zadovoljen, ko lahko rečeš "Kar imam, sem pa le pošteno prislužil."

Osolnik Joža:

NAJVAŽNEJŠI SKLEPI DS IN UO

V času od 1.7. do 31.X.1960 je DS našega podjetja zasedal trikrat, UO pa je imel 4 redne in eno izredno sejo, kjer so se obravnavali razni problemi iz katerih so povzeti tudi sledeči sklepi:

DS 4.8.1960.

- 1/ Delavski svet, na predlog Upravnega odbora sprejme in potrjuje bilanco za I. polletje v letu 1960.
- 2/ DS na predlog UO odobri, da se znesek 18,436.647.- dodeli za razdelitev po ekonomskih enotah, glasom Pravilnika o poslovanju po ekonomskih enotah, 12,519.823.- pa naj gre v sklade.
- 3/ Sprejme in osvoji se Pravilnik o poslovanju po ekonomskih enotah.
- 4/ Sprejme se Pravila podjetja in Pravilnik o delovnih razmerjih z nekaterimi spremembami oz. dopolnitvami, naslednjih členov:

Pravila podjetja:

Člani 7, 10, 54c, 61, 62, 86, 91, 92;

Pravilnik o delovnih razmerjih:

Člani 24, 58, 66, 68, za čl. 7c je dodati 3 nove člene, 76, 114, 116, 122, 126, 133, 127.

Spremembe in popravki bodo razvidni iz Pravil podjetja in Pravilnika o delovnih razmerjih, po potrditvi istih od pristojnega organa in bodo dostavljeni vsem gradbiščem in obratom.

- 5/ DS osvoji predlog komisije za izvedbo spremembe v tar. pravilniku, ki se nanaša na terenski dodatek, dnevnice, dodatka za ločeno življenje, z naslednjimi dopolnitvami:
  - a/ Delavcem, ki se vozijo iz Brežic v Sevnico, se da polni terenski dodatek.
  - b/ Za potovanje v druge republike se plača polg dnevnice, še stroški nočnin iz plačnega sklada.
- 6/ DS v celoti sprejme Pravilnik izobraževalnega središča, Plan istega za leto 1960, ter honorarje za izobr. središče.
- 7/ Šefi gradbišč, šef CO, ter strojni referenti naj na skupnem sestanku rešijo še sporne stvari glede najemnine strojev.
- 8/ Z ozirom, da bo v okviru centra za izobraževanje, organiziran prvi tečaj, se zadolži vse šefe gradbišč, da ljudi na seminar redno pošiljajo.
- 9/ Na predlog uprave podjetja se dodeli 18,000.000.- kot posojilo občinskemu stanovanjskemu skladu s 3 % obrestno mero.
- 10/ Od občinskega stanovanjskega sklada naj se najame posojilo v znesku 18,000.000.- za gradnjo samskega doma in stanovanjske hiše.
- 11/ Na predlog uprave podjetja naj sindikalne podružnice določijo 11 ljudi za brezplačno letovanje v počitniškem domu v Piranu in sicer 10 dni. Posamezne sindikalne podružnice naj določijo sledeče število ljudi:
Gr. Novo mesto 4, Ljubljana 2, Videm-Krško 3, CO in direkcija 2.

- 12/ Izdati je odločbe o polkvalifikaciji delavcem, ki so opravili izpit za polkvalificiranega delavca.
- 13/ Na predlog strokovne komisije za nabavo in razhodovanje osnovnih sredstev se nabavi za potrebe gradbišča Novo mesto 1 moped, katerega bi uporabljal kontrolor zdravstvene službe gradbišča, ter en moped za potrebe počitniškega doma v Piranu, ki bi ga uporabljal ekonom za nabavo prehrane.
- 14/ Na predlog pr. videm-Krško, se nabavi en moped še za strojnega referenta za to gradbišče.
- 15/ Na predlog strokovne komisije za nabavo in razh. osn. sredstev za nabavo odkopnega kladiva "Fletman" tip C 34/L, se iste ne odobri, ker ni sredstev.
- 16/ Na predlog komisije za likvidacijo žage Kovačič, ki je svoje delo izvršila, se izvede sklep št. lo IS z dne 19. III.1960, in sicer, da se strojne naprave demontirajo in prenesejo v SIP, kjer se bodo še naprej uporabljale; leseni lopi, inv. št. P-1-50, ki sta že amortizirani in v zelo slabem stanju, pa se izločita iz osnovnih sredstev in odstopita materialnemu oddelku.
- 17/ Za tožilca pri disciplinski komisiji gradbišča Ljubljana se imenuje tov. Virag Stjepan.

DS 25.9.1960.:

- 1/ Vse ekonomske enote naj pazijo, da bo v bodoče obračunska služba res ažurna in pravilna.
- 2/ Pravila podjetja, ki jih je IS sprejel na prejšnjem zasedanju naj veljajo, in se je po njih ravnati, v kolikor pa bo ObLO imel kakšno pripombo, se popravek vnese naknadno.
- 3/ Zadolži se kuhinjski odbor, da dokončno uredi kalkulacije in ceno hrani v restavracijski podjetja skupno s predstavnikom ekonomske enote gradbišča Novo mesto in CO.

- 4/ Za novega člana pri disciplinski komisiji se imenuje tov. Gazvoda Anton.
- 5/ Na predlog Biro-a za gradbeništvo Slovenije, za sklenitev pogodbe o združitvi sredstev za gospodarske kadre, se ista sklene tako, da se Biroju odstopi 30 % sredstev, ki ostanejo podjetju, ker mora z ostalimi sredstvi kriti potrebe naše izobraževalno središče pri podjetju.
- 6/ Na prošnjo ObLO Novo mesto, za dodelitev posojila občinskemu investicijskemu skladu za dobo treh let, se isto odobri v višini 1,000.000.- din.
- 7/ Na prošnjo Cpekarne Brežice, za oprostitev plačila zamudne obresti v znesku 380.194.- je odgovoriti, da je prošnja ugodno rešena.
- 8/ Takoj je poslati resolucijo Sekretariatu za zunanje zadeve v Beogradu proti izpadom četniških in ustaških band napram naši delegaciji na zasedanju generalne skupščine v ZDA.
- 9/ Prihodnje zasedanje DS bo na prvi dan "Tedna varnosti pri delu" na katerem se bo podrobneje obravnavalo vprašanje varnosti pri delu v našem podjetju.

DS 18.10.1960:

- 1/ Ker je bil Pravilnik o varnostnih ukrepih razposlan članom DS samo en dan pred zasedanjem in ga niso mogli člani pregledati, se odloži potrditev do prihodnjega zasedanja, do takrat pa je podati eventualne pripombe. Pravilnik je v glavnem v redu, zato se ga do tega časa lahko poslužuje.
- 2/ V zimski sezoni se naj predvajajo razni poučni filmi, naj se vršijo predavanja po sestankih v smislu varnosti, izvrševati je tudi kontrole po gradbiščih in deloviščih.

3/ Na podlagi predloga komisije za nabavo in razhodovanje osnovnih sredstev, z dne 17.10.1960 je DS sprejel sklep, da se nabavi:

1 kom omare z rolojem

2 " pisarniške mize

Zgoraj navedene pisarniške mize in omaro naj se nabavi za potrebe gradbišča Novo mesto.

Finančna sredstva naj se črpajo iz amortizacijskega sklada za nadomestitev s tem, da se omara nabavi za že razhodovano pisarniško omaro P-7-72, dočim se naj mizi nabavi, kot nadomestilo za mizi P-7-211, in P-7-280, ki sta fizično in finančno dotrajali in je isti razhodovati.

Pri nabavi navedene opreme naj se upošteva tipizacija pisarniške opreme.

Nadalje se nabavi sledeče oprema iz uvoza za leto 1961 v višini 88,754.900.-, iz investicijskega sklada 80,754.900 din, iz amortizacijskega sklada 8,000.000.- din in sicer:

1. Duspor Zettelmayer	kom	3
2. Valjar ABG SV 4,2 - 20	"	1
3. Iglíčasti vibrator ecker Ø 50 - Ø 70 2 garnituri	"	2
4. Opažni čistilci Kaffner tip R 175 s priborom	"	3
5. Kamion nosilnosti 10 ton kipper - kamion 5,446.500 znamke OH + prikolico 18 ton kipper-prik.4,077.900		
6. Montažno ročno dvigalo Greifzug Kalter Huber - bien s pomočnimi škripci	kom	2
7. Wacker vibracijski nabijač tip BS na bencinski pogon	"	1
8. Križni vrtalni stroj znamke LESTO tip GES-1 220 V	"	1
9. Verižni dolbilec tip MKS-10 RLU s priborom in orodjem	"	1

10. Ročna krožna žaga za prirezovanje znamke ELU tip MH-18	kom	2
11. Žaba Delmag 100 kg	"	1
12. Kompresor JW 80 10,3 m ³ /min. 7 ATS pokretni	"	1
13. Žerjav Liebherr FORM 35 A	"	1
14. Vibromaks 8 t	"	1
15. Osebni avto Mercedes iz amortizacijskega sklada	"	1

Nadalje se nabavi sledeča domača oprema za leto 1961 v višini 26,468.500.- din iz investicijskega sklada gre 23,618.500, iz amortizacijskega sklada pa 2,850.000.- din in sicer:

1. Stroj za ravnanje betonskega železa tip IRM 27. oktober Ruma od $\varnothing$ 6 - $\varnothing$ 20.	kom	2
2. Elekrovitlo vulkan Veda	"	1
3. Verižno dvigalo tipa HO-RUK	"	1
4. Drobilec Fagram tip 700 brez pogona	"	1
5. Silos za rinfuzo cement 24 ton z napravo za doziranje	"	1
6. Silos za rinfuzo cement 10 ton	"	1
7. Mehanična lopata Radoje Dakič	"	2
8. Japaner vozički	"	40
9. Udarni drobilec IZ II. kapac.15-25 ton z diesel motorjem, STT	"	1
10. Vibracijsko sito trostopno kapac. 15 ton/uro Slovenija ceste	"	1
11. Prevozni transportni trek L=18 m B = 450 mm	"	1
12. Pištole RK - 21	"	2
13. Diesel motor Aran 30 KS (za pogon agregata)	"	1
14. Gradbeno dvigalo SKIP GD-2	"	1
15. Mulna črpalka Jastrebac O 2 1800 l/mn.H=15 m z diesel mot.	"	1

- 4/ Na predlog predsednika DS je bil sprejet sklep, da se ob priliki skliče vse naše upokoјence in se jih pogosti, ter s tem prizna, da se podjetje še spominja njihovega truda v kolektivu.

UO 6.7.1960.:

- 1/ V zvezi z nabavo tretjega žerjava tipa "Pohore" je odobavitelja zahtevati detajlirano dokumentacijo za razliko v nabavni ceni. Dobavitelju naj se zaračunajo 100 % penali, ki jih določa pogodba o nabavi.
- 2/ Vsi šefi gradbišč naj poskrbijo, da bodo nedostatki, ki jih moramo popraviti na naše stroške glasom zapisnikov o tehničnih prevzemih in kolekdacijah, takoj odpravljeni in da bodo takoj po odpravi teh nedostatkov na mestu samem z nadzornim organom napravljeni zapisniki ali potrdila o popravilih.
- 3/ Zaradi zaostrene investicijske politike naj vodstvo na vseh objektih, kjer niso zagarantirana finančna sredstva ustavi dela. Pri tem se je ravnati po določilih v pogodbi in splošnih pogojih. Stroški zaradi ustavitve del se morajo investitorju zaračunati, prav tako tudi material - pripravljeno armaturo, apno, agregate itd., ter izvršiti primopredajo objektov, tako da bodo šli tudi stroški čuvanja, zavarovanja in ostalo na račun investitorja.
- 4/ Gradbišča naj pri vseh objektih, kjer nastopijo izgledi, da bo predračun prekoračen, pravočasno obvestilo o tem investitorja in če je potrebno, napravijo v sodelovanju s tehn. oddelkom dodatni predračun, da bo imel investitor možnost preskrbeti dodatna sredstva.
- 5/ Investitorje, ki še niso poravnali situacij in računov naj se opozori, v kolikor pa ne bodo plačali do 15.VII. 1960, naj se jih toži.

- 6/ Mehansko kovinski obrat ne sme več delati uslug zunanjim strankam, če nima pri sebi gotovine ali baniranega čeka. Če ni mogoče takoj določiti cene usluge, naj stranka pusti neizpolnjen ček.
- 7/ Vsi šefi gradbišč in vodje obratov se zadolžijo, da trenutno osebno vodijo skrb in pomagajo upravi podjetja, da bodo vse situacije in računi čimprej plačani.
- 8/ Na gradbiščih, v obratih in na direkciji podjetja je poudariti disciplino in povečati skrb za večjo delovno storilnost. Nodisciplinirance in tiste, ki nočejo delati se kaznuje ali odpusti iz dela.
Vsako posejanje materiala ali inventarja last podjetja, raznim privatnikom je strogo prepovedano. Vodje delovišč, obratov in na direkciji naj poskrbijo, da bo polurna pavza za vse istočasno in da bodo po pretoku pol ure res vsi na svojih delovnih mestih.
- 9/ V glavnem skladišču je pregledati nekurantni material, kar je uporabnega oddati na gradbišče, kar je pa neuporabnega pa prodati kupcem ali "Odpadu".
- 10/ Zaloge starega lesa v glavnem skladišču je pregledati, sortirati in porabiti na gradbiščih. Les, ki se ga lahko dobi v skladišču, se ne sme dobavljati iz žage.
- 11/ Delavskemu svetu se predlaga sprememba tarifnega pravilnika, ki ga je sestavila za to postavljena komisija.
- 14/ DS se predlaga, da se za občinski dom v Piranu nabavi radioaparater z gramofonom in hladilnik cca 150 lit. Sedanjí hladilnik, ki je pokvarjen pa naj bi se dalo v generalno popravilo ali zamenjati.
- 15/ Stanovanjski naj se razdelijo prosilcem takole:
V novi stanovanjski blok se vselijo:
Ing. Jošt Jože, Mađjarič Jože, Ferjančič Slavoljub, Škerlj Kornelija, Košir Karel, Ibr. Balko, Dr. Dušan, I. Čučar Alojz.

- 3/ Vsi šefi gradbišč in obratov naj poskrbijo, da se bodo v bodoče strogo držali navodil, uprave podjetja glede obračunavanja, ter da bo v bodoče obračunska služba ločena in ažurna. Posameznike, ki bi ta sklep kršili, naj se pokliče na odgovornost.
- 4/ Uprava podjetja naj stalno spremlja in analizira, koliko je pri podjetju potrebnih in koliko je dejansko zaposlenih ljudi. Zaradi zmanjšanja obsega del in zaradi nabave nove mehanizacije je nujno, da se v bodoče število ljudi zmanjša. Spremljati in analizirati je tudi zneske izplačanih plač po tarifnem pravilniku. O tem je poročati Upravnemu odboru.
Stanje zalog se mora zmanjšati tako na gradbiščih, kot v CO.
- 5/ Upravni odbor predlaga Delavskemu svetu, da sprejme bilanco za I. polletje 1960, ter da se iz ustvarjenega dobička rezervira 18.436.647.- din kot osnova za delitev po ekonomskih enotah, 12.519.823.- pa naj gre v sklade.
- 6/ UO predlaga DS, da sprejme Pravila podjetja in Pravilnik o delovnih razmerjih v podjetju z njegovimi pripombami.
- 7/ UO predlaga DS-u, da sprejme Pravilnik izobraževalnega centra, Pravilnik honorarjev za delo v izobraževalnem centru ter izobraževalni program za l. 1960.
- 8a/ Tov. Rovna Ivanu se dodeli stanovanje v stanovanjski hiši v Vidmu.
- b/ Stanovanje tov. Škerlja se dodeli tov. Gazvoda Antonu
- c/ Za prodajo hiše v Vrbini tov. Taškar Alojzu, se pooblasti šef gradbišča Videm-Krško.
- d/ Tov. Glavina Zagorki je odgovoriti, da ji ne moremo dati stanovanja.

UO. 4.8.1960.:

- 1/ Planinskemu društvu Novo mesto se posodi 5 kom fasadnih lestev in 20 kom plohov pod pogojem, da vrnejo nepoškodovane. Opažnega lesa se jim ne posodi.

UO 14.9.1960.:

- 1/ Stroški, ki nastanejo pri prevozih materiala po režijski ceni graditeljem lastnih stanovanj, glasom sklepa prejšnjega UO, se avtoparku priznajo pri obračunu ekonomske enote v breme celotnega podjetja.
- 2/ Cene za razrez lesa na žagi podjetja UO, določi takole:
enkratni rez: interno 2.200, za tuje naročnike 3.000.-
dvakratni rez: interno 3.080 za tuje naročnike 4.200.-
- 3/ Na podlagi sklepa komisije za razdelitev premij, da se tov. Strugar Jožetu premija za izdelavo hidravlične ureditve premikanja noža na buldožerju Ansaldo, zadrži dokler ne bo ugotovljeno, kako ta naprava deluje, UO določa, da se Strugar Jožetu premija izplača, ker naprava deluje do danes popolnoma v redu. Uprava CO naj izdelaja izračun za prihranke, nakar naj se glasom določil Premijskega pravilnika izračunana premija izplača.
- 4/ Obračun po ekonomskih enotah za mesec julij 1960, ki ga je Upravnemu odboru podala tov. Jazbečeva, naj ga razloži tudi na prvem zasedanju DS.
- 5/ Predlog uprave CO št. IV 334 od 14.IX.1960 Upravni odbor sprejme tč. 1 in 2 t.j. da se pod določenimi pogoji cene za ton/km zniža na 40 din (tovora nad 10 ton, prevoz nad 40 km, pravočasno naročilo). Točka 3 predloga je urejena z današnjim sklepom št. 1.,
Točka 4 predloga, t.j. da bi dostavne avtomobile prevzele gradbišče Novo mesto in Ljubljana, UO zavrne. O tem naj razpravlja še uprava podjetja in če ima spreminjevalni predlog, naj poroča UO-u.
- 6/ Prošnje za stanovanje je UO rešil takole:
  - a/ Stanovanje, ki prosi zanj Radojčič Živko, je predvideno za tov. Rudman Viktorja. V kolikor bo na razpolago kako drugo stanovanje, se bo prošnje ponovno obravnavalo.

- b/ Prošnje Kopina Alojza, Štrasberger Alojza, Kralj Rudolfa in Može Alojza, se bodo obravnavale, ko bo kako stanovanje razpoložljivo.
- c/ Prošnjo Angelce Dežman, naj reši uprava podjetja v kolikor bo soba, ki zanjo prosi na razpolago.
- d/ V sobo nad cementninarskim obratom naj se po izselitvi tov. Bogolina, vseli tov. Jerič Tone, ki sedaj stanuje v prostorih avtoparka.

UO 14.X.1960.:

- 1/ V zvezi s sklepom DS št. 3 od 23.IX.1960, da se je ravnati v poslovanju novih pravil podjetja, naj velja to tudi za Pravilnik o delovnih razmerjih v podjetju. V kolikor bo Občinski ljudski odbor imel kako pripombo, jo bomo upoštevali.
- 2/ Varnostna služba pri podjetju naj poostri kontrolo nad uporabo in evidenco HTZ sredstev. Ob priliki kontrole naj se nepravilnosti vpišejo v knjigo obiskov ali pa napravi poseben zapisnik. Skladiščnikom naj izda navodila kako je treba evidentirati in ravnati s HTZ sredstvi.
- 3/ Uprava podjetja naj v sporazumu z varnostno službo izda gradbiščem in obratom nalog, da administratorke od 1.I. 1961 dalje vodijo evidenco bolovanj za vsakega zaposlenega into tako da bo mogoče za vsakega posameznika ugotoviti kdaj, koliko časa in zakaj je болоval.
- 4/ Delavskemu svetu UO predlaga da za vsa gradbišča in obrate obnovi komisije HTZ.
- 5/ Na prihodnjem tehničnem sestanku naj šefi gradbišč določijo s kakšnim faktorjem se kalkulira ponudbe za remontna dela ter zidanje stan. hiš privatnikom.

- 6/ Uprava centralnih obratov naj analizira zgubo, ki jo je izkazal obračun v mizarški, kovinski in pleskarski delavnici. Na prihodnji seji je poročati UO-u, ki bo o tem razpravljal. Če bo potrebno se bo na seje poklicalo tudi šefe obratov.
- 7/ Program za nabavo osnovnih sredstev naj komisija še enkrat pregleda in popravi v smislu pripomb UO.
- 8/ UO predlaga DS-u da sprejme obračun po ekonomskih enotah za mesec avgust 1960.

Filipčič Marjan:

TEHNIČNI REZULTATI

doseženih mest ekip in posameznikov na športnem dnevu SGP " PIONIR " Novo mesto 4.7.1960 v okviru proslave 10. obletnice delavskega samoupravljanja.

KEGLJANJE:

I. mesto - sind. podružnica direkcije in CO	339
II. mesto - sind. podružnica gr. Novo mesto	294
III. Ženska ekipa direkcije in CO	213

Najboljši posamezniki:

1/ Filipčič Marjan	57
2/ Hren Bogdan	55
3/ Juntez Franc	46
4/ Tancar Peter	46

ODBOJKA:

- I. mesto - sindikalna podružnica direkcije in CO
- II. mesto - sindikal. podružnica gr. Novo mesto

III. mesto - sind. podružnica gradbišča Videm - Krško

Š. A. H. :

I. mesto - sind. podružnica gradbišča Ljubljana I.

II. mesto - sind. podružnica direkcije in CO

III. mesto - sind. podružnica gr. Videm - Krško.

STRELJANJE:

I. mesto - sind. podružnica direkcije in CO 752

II. mesto - sind. podr. direkcije in CO - ženske 725

III. mesto - sind. podr. gradbišče Novo mesto 618

Najboljši posamezniki:

1/ Košir Karel 170

2/ Tancar Peter 164

3/ Kos Marjan 164

1/ Škvarč Anica 154

2/ Dežman Angelca 150

BALINANJE:

I. mesto - sind. podr. gr. Novo mesto III. ekipa

II. mesto - sind. podr. gr. Novo mesto II. ekipa

III. mesto - sind. podr. direkcije in CO II. ekipa.

VLEČENJE VRVI:

I. mesto - sind. podružnica gradbišča Videm - Krško.

TEK V VREČAH - odrasli:

1/ Zidanič Miljam - Videm - Krško

2/ Puntar Ciril - Videm - Krško

3/ Kožman Vlado - Videm - Krško

TEK V VREČAH - vajenci:

1/ Žmave Vlado - Novo mesto

TEK V VREČAH - malčki:

- 1/ Dvornik Franci - dečko
- 2/ Panker Bojan - dečko
- 3/ Ščuka Zvonka - deklica

TEK ČEZ DRN in STRN - vajenci:

- 1/ Prosenik Janez - avtomehanik
- 2/ Gregorič Janez - zidar
- 3/ Oštir - zidar.

POLŽEVA VOŽNJA Z BICIKLI:

- 1/ Zoran Alojz - CO - praktikant
- 2/ Štepec Janez - CO - mizarski mojster

NAMIZNI TENIS:

I. mesto - sindikalna podružnica gradbišča Ljubljane

GASILSKE VAJE:

IPGD " PIONIR " Novo mesto - ocena - prav dobro.

Vsem športnikom se zahvaljujemo za njihovo prizadevanje in požrtvovalno tekmovanje ter kličemo nasvidenje prihodnje leto.

Poštrak Janez:

J E K O M U M A R ?

Povejte dragi, je na svetu
prostor še za nas,
ki nam veselje je odvzeto
in sreče nimamo za las.

Je li na svetu stvar
srcu našemu v pomoč?
Je li komu mar,
da mi prejokamo vso noč?

ZBOR MLADIH GRADBINCEV

Centralni komitet Ljudske mladine Slovenije je poveril našemu mladinskemu aktivu veliko in častno nalogo, da organizira

III. ZBOR MLADIH GRADBINCEV SLOVENIJE 1960

ki bo 26. novembra 1960 v Novem mestu.

Naš mladinski aktiv, organi delavskega samoupravljanja, kakor upravno vodstvo našega podjetja je s polnim razumevanjem in zavestjo prevzelo to zaupano nalogo in zato tudi pričakujemo, da bo organizacija tega zbora pokazala dober rezultat našega dela in truda.

Mi vsi dobro vemo, da naš gradbeni delavec dela ob zelo težkih delovnih pogojih in da je njegov položaj mnogo težji kot pa je to v industriji, zato tudi pričakujemo, da se bodo na tem zboru obravnavali ti pereči problemi v gradbeništvu. Prav tako pričakujemo, da nam bo ta zbor dal smernice za bodoče delo in nakazal perspektivni razvoj naše gradbene dejavnosti in predvsem reševanje našega socialističnega načela, " SKRB ZA ČLOVEKA "!

UREDNIŠTVO NAŠEGA BILTENA POZDRAVLJA III. ZBOR MLADIH GRADBINCEV SLOVENIJE 1960 IN MU ZAŽELI MNOGO USPEHOV PRI NJEGOVEM DELU.

VSEM DELEGATOM IN GOSTOM, KI BODO ZASTOPANI NA TEM ZBORU PRI SRČNO POZDRAVLJAMO V METROPOLI NAŠE LEPE DOLENJSKE IN JIM ŽELIMO, DA BI SE PRIJETNO POČUTILI V NAŠI SREDI!

VSE DELEGATE PROSIMO, DA PRENESEJO VSEM GRADBENIM DELAVCEM ŠIROM NAŠE SLOVENIJE NAŠE ISKRENE ŽELJE ZA ČIM VEČJI USPEH IN NAPREDEK PRI DELU IN S TEM ZA LEPŠO IN SREČNEJŠO BODOČNOST V NAŠI SOCIALISTIČNI DOMOVINI - TITOVJI JUGOSLAVIJI!

ŽIVEL III. ZBOR MLADIH GRADBINCEV SLOVENIJE 1960!

Uredništvo

A N E K D O T A :

Miran ima novo Primo in se pelje s prijateljem Martinom na sprehod. Bilo je precej hladno in ker je Martina zeblo, mu Miran svetuje, naj si jopič tako obleče, da bo zadržal zapek in tako mu veter ne bo mogel do živega. Rečeno - storjeno.

Miran hoče pokazati kaj mašina zmore in da gas. Ko pride blizu Otočca opazi, da se je Martin nekje izgubil, ker zanj ni sedež je bil prazen. Hitro obrne nazaj in gre Martinu iskati. Kmalu naleti na gručo ljudi, zraven njih pa leži mrtel Martin. Ko vpraša navzoče kaj se je s prijateljem zgodilo, mu ti odgovorijo:

"Ja, veste, preje je še živel, samo glavo je imel zasukan, a ko so mu glavo naravnali nazaj, pa je izdihnil!"

PREVEČ SO VLEKLI:

Tovariš Miha si je izposodil v skladišču vrvi in ko isto vrne, jo skladiščnik noče prevzeti, češ, da ni ta prava.

SKLADIŠČNIK: Prinesite ta pravo nazaj, ta ni naša, saj je predolga!

MIHA: Prava je prava, samo postala je daljša, v borbi med Bosanci in Slovenci.

MODERNI ČASI:

NACE: Nekatera naša dekleta so pa moderna kakor avtocesta.

MIŠKO: Kako to misliš?

NACE: Pri njih imajo dostop samo avtomobilisti in motoristi, čim kolesarji ali pešci sploh ne pridejo v poštev.

V ATOMSKI DOBI:

FUNKCIONAR V Ljubljani: Halo, Celje, sporočite tov. Marko, naj pride takoj v Ljubljano, do 12 ure ga bom čakal na kolodvoru!

TELEFONISTKA v Celju: Razumem, toda, ker je sedaj že ura 11.40 prosim, da še določite kakšno prevozno sredstvo naj uporabi za to brzino, ker letalci, kroki in rakete so vsi na terenu.

NI SREDSTEV:

Večje podjetje v Sloveniji, ki no potrebuje

USLUŽBENCA ZA KALIBRO

Pogoj: Pripeljati mora s seboj svojo lastno pisalno mašino, ki resno poskuša za uprave, kajti ja pod šifro "Prijatelj..."

DRAGI BRALCI!

Tokrat pa ima naš "Bilten" malo zamude in sicer radi tega, ker je nastala suša v dopisovanju. Posebno v Ljubljani in Krškem je moralo biti precej vroče, kajti od tam ni nobene- ga pridelka.

Imel sem že namen, da si obesim popotno torbo in grem na popotovanje kakor Pavliha, toda, ker za takšno potovanje bi tov. direktor sigurno ne hotel podpisati potnega naloga in ker tudi sam imam bolj malo časa, sem moral to misel opusti- ti.

Res bi me pa zanimalo, zakaj ni mogoče dobiti kakšnega glasu iz naših gradbišč in delovišč. Tisti, ki delate na posamez- nih deloviščih ali v delavnicah sigurno veste marsikaj zani- mivega in res ni lepo, da to držite tako v tajnosti. Naš "Bilten" nima samo to nalogo, da vas obvešča o delu na direk- ciji, ampak ima predvsem ta namen, da ravno potem tega "Bil- tena" prinašamo vaše želje, predloge in izkušnje.

Večkrat sem že slišal, da v gotovih družinah ima glavno bo- sedo žena in zato sem se odločil, da pogledam, če je morda tako tudi pri naši hiši.

Tokrat bi se obrnil na naš nežni spol, ki je zapoclen v na- šem kolektivu, da bi sodeloval pri izdaji našega Biltena.

V naslednji številki "Biltena" bodo v glavnem objavljene sa- mo prispevki naših žena in deklet in upam, da me ne bodo razočarale. Veste drage žene in dekleta, hočem namreč dok- zati moškimi, da je tudi naš nežni spol sposoben nekaj na- pisati, pa čeprav smo v gradbeništvu, kjer se rada uveljav- lja le moška sila.

Sedaj me res ne smete pustiti na cedilu, ker drugače se- bom moral zagovarjati pred Uredniškim odborom, če ne bo mo- goče pravočasno izdati naslednje številke.

Res je, da za žensko tudi moški včasih nekaj potrpi, vendar pa je vsekakor lepše, prijetnejše, če se z njo lahko ponaša. Torej draga dekleta in spoštovane žene, pristopite takoj k delu, pišite in pošiljajte čim več, ker s tem se boste vsekakor še bolj uveljavile in tega bodo vsi veseli, najbolj pa

Vaš urednik !